

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 5.jula 2013. god.
Br. ref.:RK439/13

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI 107/12

Podnosilac

Jovica Đorđević

**Ocena ustavnosti rešenja Okružnog suda u Prištini Gž.br. 1490-2011 od
26. juna 2012 god.**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Enver Hasani, predsednik
Ivan Čukalović, zamenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Kadri Kryeziu, sudija i
Arta Rama-Hajrizi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Podnosilac zahteva je Jovica Đorđević, iz sela Kojlovica, Opština Priština, (u daljem tekstu "podnosilac zahteva"), koga zastupa advokat Živojin Jokanović iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnosilac osporava pravosnažno rešenje Okružnog suda u Prištini GŽ.br. 1490-2011, od 26. juna 2012 god., koje je podnosiocu zahteva dostavljeno 19. jula 2012 god.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar zahteva podnetog Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: „Sud“) od 29. oktobra 2012 god., je utvrđivanje prava svojine na četiri (4) parcele koje su predmet ugovora zaključenog 29. decembra 1998 god.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članovima 113.7 Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: „Ustav“) članu 21.4 , članovima 20, 22.7 i 22.8 Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo od 15. januara 2009. (u daljem tekstu: „Zakon“) i pravilu 56. stavu 2. Poslovnika o Radu Ustavnog Suda Republike Kosovo (u daljem tekstu „Poslovnik o Radu“).

Postupak pred Sudom

5. Dana 29. oktobra 2012 god., podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo, i isti je registrovan sa oznakom KI107/12.
6. Dana 06. decembra 2012 god.,predsednik je imenovao sudiju Kadri Kryeziu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i prof. dr Enver Hasani.
7. Dana 01. marta 2013 god., Ustavni sud je obavestio podnosioca zahteva i Osnovni sud u Prištini da je zahtev podnosioca registrovan sa oznakom KI107/12.
8. Dana 19. juna 2013 god., Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica (Postupak pred redovnim sudovima)

9. Dana 29. decembra 1998 god., danas pokojni Ž.Đ., iz sela Kojlovica, Opština Priština, zaključio je ugovor o zameni zemljišta sa Skupštinom grada Priština.
10. Tim ugovorom, Ž. Đ., je ustupio gradu Priština svoje 4 (četiri) parcele ukupne površine 1,58.86 he, pri čemu je od grada Prištine i Poljoprivredno

Industrijskog Kombinata Kosovo Polje (u daljem tekstu „PIK Kosovo Polje“) dobio 4 (četiri) parcele, ukupne površine 1,52.15 he.

11. U međuvremenu Opština Priština i PIK Kosovo Polje, odnosno pravni naslednik Agencije za privatizaciju, osporavaju validnost tog ugovora.
12. Dana 20. novembra 2006 god., podnosilac zahteva koji je pravni naslednik pokojnog Ž. Đ., podneo je građansku tužbu Opštinskom sudu u Prištini protiv Opštine Priština i PIK Kosovo Polje, kojom je zahtevao potvrđivanje imovinskog prava nad 4 (četiri) parcele koje su predmet ugovora [Vr. br. 4149 od 29], od 29. decembra 1998. god.
13. Dana 01. oktobra 2007 god., Opštinski sud u Prištini usvojio je tužbeni zahtev podnosioca i doneo presudu [P. Br 2264/06] kojom je potvrdio imovinsko pravo podnosioca zahteva.
14. U toku trajanja posupka pred Opštinskim sudom, tuženik Agencija za privatizaciju, otuđila je 3 (tri) parcele (datum otuđenja parcela nije dostupan u spisima predmeta) koje su predmet ovog spora shodno članu 5.1 UNMIK uredbe 2002/12 o osnivanju Kosovske poverilačke Agencije (vidi paragraf 30).
15. Nepoznatog dana tuženik ulaže žalbu na presudu Opštinskog suda [P.br 2264/06] od 01. oktobra 2007 god.
16. Dana 21. maja 2008 god., Okružni sud u Prištini donosi presudu [Gž (Ac) Br 181/2008] kojom je delimično potvrdio presudu Opštinskog suda [P. Br 2264/06] od 01. oktobra 2007 god. U presudi Sud je potvrdio imovinsko pravo podnosioca samo za jednu parcelu br.1811 od 0.62.46- he, dok je za ostale tri (3) parcele presuda ukinuta i predmet vraćen Opštinskom sudu na ponovno odlučivanje.
17. U toku trajanja žalbenog postupka pred Okružnim sudom, Agencija za privatizaciju je na osnovu istog člana 5.1 UNMIK uredbe 2002/12, otuđila i parcelu br.1811, koja je dosuđena tužiocu (podnosioca ovog zahteva), presudom [Gž (Ac) Br 181/2008], tako da se izvršenje nije moglo sprovesti ni za parcelu br.1811.
18. Dana 04. maja 2009 god., po prigovoru Agencije za privatizaciju, Opštinski sud rešenjem [P.br. 1144/08] oglašava se stvarno nenadležnim u ovoj pravnoj stvari. Sud u rešenju navodi „da je Posebna komora Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju jedino nadležna za rešavanje ovog imovinsko pravnog spora, i da je postupak utvrđivanja imovinskog prava nad 4 (četiri) parcele koje su predmet ugovora [Vr. br. 4149 od 29], prešla u nadležnost Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju pred kojom će se voditi postupak, sa oznakom predmeta SCC-09-0225.“

Postupak povodom zahteva za izvršenje presude Okružnog suda [GŽ (Ac) Br. 181/2008]

19. Nepoznatog datuma 2009 god., podnosilac zahteva podneo je Opštinskom sudu zahtev za uvođenje mere obezbeđenja izvršenja presude Okružnog suda [GŽ (Ac) Br 181/2008] od 21. maja 2008 god., u čijoj izreci je obuhvaćena samo parcela br.1811.
20. Podnosilac u zahtevu traži da se po tada važećem zakonu rešenjem odredi privremena mera nad jednom drugom parcelom br. 1831 KZ Priština, koja je u vlasništvu tuženika na površini od 0.62.46-ha., i tuženim stranama zabrani otuđenje ili opterećenje pomenutog dela parcele, a sve u cilju njegovog obezbeđenja do konačne odluke Posebne komore Vrhovnog suda.
21. Dana 18. aprila 2011 god., Opštinski sud u Prištini rešenjem [I. Br. 583/08] odbija zahtev podnosioca. U rešenju Sud navodi „*da se zahtev podnosioca odbija jer na osnovu člana 5.1 Zakona o Kosovskoj agenciji za privatizaciju (Zakon br. 03/1-067), predviđeno je da je Agencija ovlašćena da upravlja preduzećima u društvenoj svojini, nezavisno da li podležu transformaciji ili ne. Na osnovu Člana 4.1 UNMIK uredbe 2002/13, o osnivanju Posebne komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, isključivu jurisdikciju nad zahtevom podnosioca ima Posebna komora Vrhovnog suda Kosova* (vidi paragraf 31) “
22. Dana 16. oktobra 2011 god., po žalbi podnosioca, Okružni sud rešenjem [GŽ. Br 461-211] usvaja žalbu, a rešenje Opštinskog suda [I.br. 583/2008] od 18. aprila 2011 god., ukida i predmet vraća Opštinskom sudu na ponovni postupak i odlučivanje.
23. Dana 16. novembra 2011 god., Opštinski sud rešenjem [Br. 538/08] ponovo odbija zahtev podnosioca kao neosnovan.
24. Nepoznatog dana 2011 god., podnosilac ulaže žalbu na rešenje Opštinskog suda [Br. 538/08]
25. Dana 26. juna 2012 god. drugostepeni- Okružni sud u Prištini, konačnim rešenjem [GŽ. Br 1490/2011] odbija žalbu podnosioca kao neosnovanu, a rešenje Opštinskog suda [I br. 583/08] od 18. aprila 2011 god., potvrđuje u celosti.
26. Dana 30. jula 2012 god., podnosilac je uputio zahtev za zaštitu zakonitosti Državnom tužiocu Kosova protiv pravosnažnog rešenja Okružnog suda [GŽ.br. 1490-2011] od 26. juna 2012 god.
27. Dana 07. avgusta 2012 god., državni tužilac Kosova je dopisom [ZZZG Br. 80-12] obavestio podnosioca da nije našao zakonski osnov za ulaganje zahteva za zaštitu zakonitosti u ovom slučaju.

Tvrđenje podnosioca zahteva

28. Podnosilac zahteva tvrdi da su mu povređena imovinska prava shodno članu 46 (Zaštita imovine) kao i članu 54 (Sudska zaštita prva) Ustava Kosova.
29. Takođe podnosilac tvrdi da član 22 Ustava Kosova nalaže direktnu primenu međunarodnih sporazuma i instrumenata, a posebno naglašava Univerzalnu deklaraciju o ljudskim pravima, i to članove 8, 10 i 17, koji propisuju pravo čoveka da ga nacionalni sudovi efikasno štite od kršenja osnovnih prava koja su mu priznata Ustavom i zakonima.
30. Podnosilac zahteva se obraća Ustavnom sudu sa sledećim zahtevom:

“Da sud oceni ustavnost i zakonitost spornog rešenja, te da utvrdi da je na štetu podnosioca zahteva povređeno njegovo pravo zagarantovano Ustavom Republike Kosovo, da su oba nižestepena suda (Opštinski i Okružni u Prištini) povredili zakon o izvršnom postupku na štetu podnosioca i da su rešenja neustavna“.

Relevantan zakon

31. Član 5.1 UNMIK uredba 2002/12 o osnivanju Kosovske poverilačke Agencije;
- “Agencija je ovlašćena da upravlja javnim i društvenim preduzećima koja su registrovana ili posluju na teritoriji Kosova kao i aktivom koja takva preduzeća imaju na teritoriji Kosova“*
32. Član 4.1 UNMIK uredbе 2002/13 o Posebnoj komori vrhovnog suda:
- “Posebna komora ima prvenstvenu nadležnost za potraživanja i protivpotraživanja u vezi sa sledećim“;*
“[...]”
d) *“Potraživanja koja uključuju priznanje prava svojine ili interesa u vezi sa imovinom koja je u vlasništvu ili pod kontrolom preduzeća ili akcionarskog društva koja su trenutno ili su bila pod administrativnom upravom Agencije kada su ovakva potraživanja nastala u toku ili pre nego sto je preduzeće ili akcionarsko društvo bilo pod administrativnom upravom Agencije”.*

Ocena prihvatljivosti zahteva

33. Da bi bio u mogućnosti da presudi o podnesku podnosioca zahteva, Sud prvo treba da proveri da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom, detaljnije obrazložene u Zakonu o Ustavnom sudu i Poslovniku o radu.
34. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava koji predviđa:
- „Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“*
35. S druge strane, član 47 (2) Zakona takođe propisuje da:

„Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva..“

36. Štaviše, pravilo 36 (1) a) predviđa da:
- „Sudu je dozvoljeno da rešava zahteve samo ako su iscrpljena sva delotvorna pravna sredstva, koja su na raspolaganju po zakonu, protiv pobijene presude ili odluke.*
37. Podnosilac je u zahtevu podnetom Ustavnom sudu naveo da je na osnovu prigovora Agencije za privatizaciju, nadležnost za rešavanje ovog imovinsko pravnog spora 04. maja 2009 god., prešla u nadležnost Posebne Komore Vrhovnog suda, da je predmet registrovan sa oznakom „**SCC-09-0225**“, i da je postupak u toku. Ustavni sud napominje da su ovi navodi podnosioca detaljnije obrazloženi u izreci rešenja Opštinskog suda [P.br. I144/08] od 04. maja 2009 god. (vidi paragraf 17)
38. Sud primećuje da je dana 18. aprila 2011 god., Opštinski sud u Prištini rešenjem [I. Br. 583/08] odbio zahtev za izvršenje presude Okružnog suda [GŽ (Ac) Br. 181/2008] podnetog od strane podnosioca. U rešenju Sud je naveo: *„da se zahtev podnosioca odbija [...] Na osnovu člana 4.1 UNMIK uredbe 2002/13, o osnivanju Posebne Komore Vrhovnog suda Kosova o pitanjima koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju, isključivu jurisdikciju nad zahtevom podnosioca ima Posebna Komora Vrhovnog suda Kosova.“*
39. Sud takođe primećuje da je u periodu od 20. novembra 2006 god., do 04. maja 2009 god., postupak utvrđivanja prava vlasništva u ovoj pravnoj stavi vođen pred redovnim sudovima, i ako je na snazi u tom periodu bila UNMIK uredba 2002/12 o osnivanju Kosovske poverilačke Agencije od 13. juna 2002 god., koja je regulisala i pitanje sporova protiv agencije.
- Član 30.1 UNMIK uredbe 2002/12, o osnivanju Kosovske poverilačke agencije kaže:
- “Posebna komora ima ekskluzivnu nadležnost za sve procese protiv Agencije“*
40. Sud podseća da načelo supsidijarnosti zahteva da podnosilac iscrpi sve proceduralne mogućnosti u redovnom postupku, kako bi se sprečilo kršenje Ustava, ako ga ima, da ispravi takvo kršenje osnovnog ljudskog prava. Shodno tome iscrpljivanje pravnih sredstava na raspolaganju prema važećim zakonom u ovom slučaju još nije ispunjeno.
41. Obrazloženje za pravilo iscrpljivanja je da priušti organima vlasti, mogućnost da spreče ili isprave navodnu povredu Ustava. Pravilo je zasnovano na pretpostavci da će pravni poredak Kosova obezbediti delotvoran lek za kršenje ustavnih prava. Ovo je važan aspekt supsidijarnog karaktera Ustava (videti Rešenje o neprihvatljivosti; AAB-RIINVEST Univerzitet, DOO. Priština protiv Vlade Republike Kosovo, KI-41/09 od 21. januara 2010. god. i videti mutatis mutandis, ESLJP, Selmouni protiv Francuske, broj 25803/94, odluka od 28. jula 1999. god.)

42. Zapravo, kao opšte pravilo, Ustavni sud će intervenisati samo kada postoje povrede tumačenja Ustava ili kada zakoni nisu u skladu sa Ustavom, ali samo kada su iscrpljena sva ostala pravna sredstva, predviđena zakonom.
43. Prema tome, zahtev, u skladu sa članom 113.7 Ustava, član 47 (2) Zakona i pravilo 36 (1) a) Poslovnika, je neprihvatljiv.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud je, u skladu sa članom 113.7. Ustava, članom 20. Zakona i pravilima 36.1 a), i 56. 2). Poslovnika o radu, dana 5. jula 2013 god., jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA ODBACI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona; i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Dr. sc. Kadri Kryeziu

Predsednik Ustavnog suda

Prof. dr Enver Hasani

